

Eiropas kokmateriālu ražotāji apvienojas, lai apturētu Krievijas „asiņainās koksnes” tirdzniecību Eiropā

Uzņēmēju organizācijas brīdina, ka draud soda sankcijas, jo izmeklēšanā ir noskaidrots, ka bērza saplāksnis Eiropā tiek ievests no Krievijas.

Avoti: Eiropas informācijas vietnes un www.zemeunvalsts.lv

Krievija 2021. gadā bija piektā lielākā Eiropas Savienības tirdzniecības partnere, eksportējot uz Eiropu kokmateriālus vairāk nekā 3 miljardu dolāru vērtībā. Tomēr kara dēļ sankcijas pēc Krievijas iebrukuma Ukrainā ir smagi skārušas lielu daļu nozares. Vairāk nekā trīs ar pusi gadus pēc sankciju ieviešanas pret Krievijas un Baltkrievijas koksnes produktu importu Eiropas vadošās kokrūpniecības organizācijas ir atkārtoti apstiprinājušas savu „stingro un nelokāmo apņemšanos” izbeigt Krievijas koksnes iekļūšanu Eiropas piegādes ķēdēs.

[Kopīgā deklarācijā, ko naktī publicēja Timber Development UK \(TDUK\)](#), CEI-Bois, Eiropas Kokapstrādes rūpniecības konfederācija, Eiropas Kokmateriālu tirdzniecības federācija (ETTF) un Eiropas Kokzāgētavu organizācija (EOS) uzsvēra, ka “Eiropas Savienības un Apvienotās Karalistes ieviestās sankcijas aizliedz tieši vai netieši iegādāties, importēt vai pārvietot Krievijas vai Baltkrievijas kokmateriālus un visiem uzņēmumiem ir stingri jāievēro šie noteikumi”.

Kokrūpnieki atkārtoti apstiprina savu apņemšanos cīnīties pret nelegālu importu

ES un Apvienotās Karalistes kokrūpniecības un kokmateriālu tirdzniecības galvenās organizācijas ir izdevušas paziņojumu, kurā atkārtoti apstiprina savu „nelokāmo apņemšanos” cīnīties pret Krievijas un Baltkrievijas kokmateriālu produktu importu. Paziņojumā teikts:

„Vairāk nekā trīs ar pusi gadus pēc tam, kad ES un Apvienotā Karaliste ieviesa sankcijas pret koksnes produktu importu no Krievijas un Baltkrievijas, šīs vēstules parakstītāji – CEI-Bois

(Eiropas Kokapstrādes rūpniecības konfederācija), ETTF (Eiropas Kokmateriālu tirdzniecības federācija), EOS (Eiropas Zāģētavu rūpniecības organizācija) un TDUK (Timber Development UK) – atkārtoti apstiprina ES un Lielbritānijas kokapstrādes nozares un kokmateriālu tirgotāju stingro un nelokāmo apņemšanos ievērot piemērojamos tiesību aktus, kas reglamentē kokmateriālu produktu importu no Krievijas vai Baltkrievijas.

ES un Apvienotās Karalistes sankcijas aizliedz tieši vai netieši iegādāties, importēt vai pārvietot Krievijas vai Baltkrievijas koksni, un visiem uzņēmumiem ir stingri jāievēro šie noteikumi. Sankcijas pret koksni no Krievijas un Baltkrievijas tika ieviestas jau pirms vairākiem gadiem, taču diemžēl Eiropā joprojām ir apgrozībā aizliegtās koksnes atlikumi.

ES un Apvienotās Karalistes kokrūpniecības nozare to stingri nosoda un vēlas uzsvērt, ka uzņēmēji ir juridiski atbildīgi par sankciju pārkāpumiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir tīši vai izdarīti nolaidības dēļ. Viņi nevar izvairīties no atbildības, neveicot pienācīgu rūpību. Papildus reputācijas bojājumam ES un Apvienotās Karalistes uzņēmēji, kuri pārkāpj sankcijas, riskē saņemt administratīvus un kriminālus sodus. Mēs aicinām arī valstu un Eiropas iestādes pastāvīgi uzraudzīt sankciju ievērošanu un atbilstoši sodīt pārkāpumus.

Mūsu vēstījums ir skaidrs: ES un Apvienotās Karalistes koksnes nozares vērtības ķēde ir vienota savā apņēmībā neimportēt Krievijas un Baltkrievijas koksni. Godīgums ir mūsu nozares pamatvērtība, un mēs noraidām jebkuras uzņēmējsabiedrības nelikumīgas un neētiskas darbības.”

Federācijas atzina, ka, neraugoties uz aizliegumiem, “diemžēl Eiropā joprojām ir apgrozībā aizliegtās koksnes apjomi”, pirms nosodīja šo praksi. “Uzņēmēji ir juridiski atbildīgi par sankciju pārkāpumiem, neatkarīgi no tā, vai tie ir tīši vai izdarīti nolaidības dēļ,” brīdināja paziņojumā.

„Viņi nevar izvairīties no atbildības, neveicot pienācīgu rūpību. Papildus reputācijas bojājumam ES un Apvienotās Karalistes uzņēmēji, kuri pārkāpj sankcijas, riskē saņemt administratīvus un kriminālus sodus,” pirms aicināt valstu un Eiropas iestādes „pastāvīgi uzraudzīt sankciju ievērošanu un atbilstoši sodīt pārkāpumus”.

„Mūsu vēstījums ir skaidrs,” secināts paziņojumā. „ES un Apvienotās Karalistes kokrūpniecības vērtības ķēde ir vienota savā apņēmībā neimportēt Krievijas un Baltkrievijas kokmateriālus. Godīgums ir mūsu nozares pamatvērtība, un mēs noraidām jebkuras uzņēmējsabiedrības nelikumīgas un neētiskas darbības.”

Piemēram, Krievijas uzņēmēja, miljardiera Alekseja Mordašova finiera ražošanas impērija galvenokārt saistīta ar viņa īpašumā esošo Krievijas uzņēmējsabiedrību *Sveza Group*, kas ir viens no pasaules lielākajiem bērza finiera ražotājiem. Vēsturiski *Sveza* eksportēja milzīgus apjomus uz Eiropu un Ziemeļameriku, taču sankcijas ir pārtraukušas šīs kokmateriālu eksporta plūsmas. Izmeklēšana liecina, ka viņa uzņēmumos ražotais finieris ir ticis pārdots ES, ASV un citos tirgos — bieži vien ar starpnieku palīdzību vai maršrutu mainot caur trešajām valstīm.

7,5 % no Apvienotās Karalistes māju būvē izmantotajiem kokmateriāliem ir no Krievijas

Eiropas kokrūpnieku apņemšanās nāk klajā, pieaugot pierādījumu skaitam, ka Krievijas kokmateriāli turpina iekļūt Lielbritānijas un Eiropas piegādes ķēdēs ar viltus dokumentiem. Iespējams, ka 7,5 % no Lielbritānijas mājokļu būvniecībā izmantotie kokmateriāli ir nelikumīgi ievesti no Krievijas. Šī aplēse ir saskaņā ar Austrālijā esošās organizācijas *Source Certain* iegūto informāciju, kas, apvienojot loģistikas datus ar koksnes DNS analīzi, izsekoja sūtījumus, kas bija marķēti kā Igaunijas, Latvijas vai Lietuvas, bet patiesībā koksnes izcelsme bija Krievijā. [Saskaņā ar Source Certain informāciju](#), katrs reģions atstāj savu izotopu nospiedumu koksne, “īpašu svītru kodu”, kas atspoguļo tās izcelsmes vietu. Izmeklētāji brīdina, ka šis melnais tirgus apdraud sankcijas, kas paredzētas, lai liegtu Krievijai finansējumu karam Ukrainā. Tā kā Krievijas meži pieder valstij, tiek uzskatīts, ka kontrabandas ieņēmumi tieši veicina Kremļa karadarbību.

Šī gada sākumā *EarthSight* brīdināja, ka „aptuveni piektā daļa no visiem Eiropā šobrīd pārdošanā esošā bērza finiera apjoma, domājams, ir nelegāla Krievijas “asiņainā koksne”. Organizācija *EarthSight* arī ziņoja, ka kopš sankciju stāšanās spēkā Eiropā ir ievesti Krievijas koksnes produkti aptuveni 1,5 miljardu sterliņu mārciņu vērtībā, un daļa no tiem jau ir nonākusi Lielbritānijas māju būvniecībā. Šo krāpšanu ir grūti atklāt pat lielajiem importētājiem, ņemot vērā to, ka daži uzņēmumi var būt līdzdalībnieki, bet citi par

šādām shēmām nezina. <https://www.zemeunvalsts.lv/finieris-no-krievijas-berza-joprojam-tiek-ievests-eiropa>

Greensphere Capital pārvaldības partneris, kas atbalsta *Source Certain* pētījumu, brīdināja, ka šī problēma ietekmē visu būvniecības nozari un rada nelabvēlīgas sekas britu meža nozares parstāvjiem, kuriem saskaņā ar ilgtspējības noteikumiem ir jāsedz augstākas atbilstības izmaksas. “Ja esat mežkopis Velsā, jūs vienkārši nevarat konkurēt ar dažu importēto produktu cenām, jo jūs darāt visu pēc noteikumiem, bet jūsu konkurenti, kas importē produktus, nedara neko pēc noteikumiem.” Tā ir ļoti liela problēma, kas pārņēmusi arī pasaules meža sertifikācijas sistēmas.